

ایران سکینه محمدی آشتیانی یک زندگی در خطر

سکینه محمدی آشتیانی، مادری 43 ساله با دو فرزند، از اهالی شمال غربی ایران، سال ها در انتظار پایان یافتن بی رحمانه زندگیش به سر برده است. او از سال 2006 به حکم اعدام به وسیله سنگسار محکوم بوده است، حکمی ناعادلانه که پس از محکومیت به «زنای محصنه» صادر شده است. سرنوشت او در دست یک نظام قضایی بی رویه و پرایراد است که از ابتدا در باره او به خطا رفته است. استیصال او باعث شده که عده بی شماری در سراسر جهان به هواداری از او اقدام کنند و با اظهارات مبهم مقامات ایرانی در باره وضعیت قانونی وی مواجه شوند. اکنون به نظر می رسد این مقامات در صدد هستند او را با ادعای جرم دیگری - قتل - اعدام کنند.

سکینه زنی از خانواده ای فقیر و آذربایجانی است، اقلیتی که بسیاری از اعضای آن با تبعیض روبرو هستند. زبان مادری او ترکی آذری است. آگاهی او از فارسی محدود است و این زبانی است که بازجویان و دادگاه ها با آن از او بازجویی کرده، او را محاکمه و محکوم کرده اند. او ابتدا بدون حضور وکیل «اعتراف» کرده، اما بعدا در دادگاه این «اعتراف» را پس گرفته است. زمانی که او محکوم شد نمی دانست که واژه قضی رجم به معنای سنگسار است. وقتی هم بندها او آن را برایش توضیح دادند، از وحشت از هوش رفت.

سکینه در سال 2005 در پی قتل شوهرش ابراهیم قادرزاده بازداشت شد. او در ابتدا به قتل متهم شد، اما فرزندانش از حق خود بر اساس ماده 205 قانون مجازات برای شکایت از او استفاده نکردند؛ در صورت شکایت او به اعدام محکوم می شد زیرا مجازات قتل بر اساس این ماده قصاص است. به جای این، سکینه بر اساس ماده 612 قانون مجازات به اتهام مشارکت در قتل به حداکثر مجازات 10 سال محکوم شد. طبق اسناد دادگاه که عفو بین الملل دیده است، دیوان عالی کشور در ابتدا این حکم را تایید کرد. اما به گفته جاوید هوتن کیان، وکیل کنونی سکینه، در پی بازنگری قضایی در دیوان عالی کشور در سال 2009 محکومیت

سکینه محمدی آشتیانی

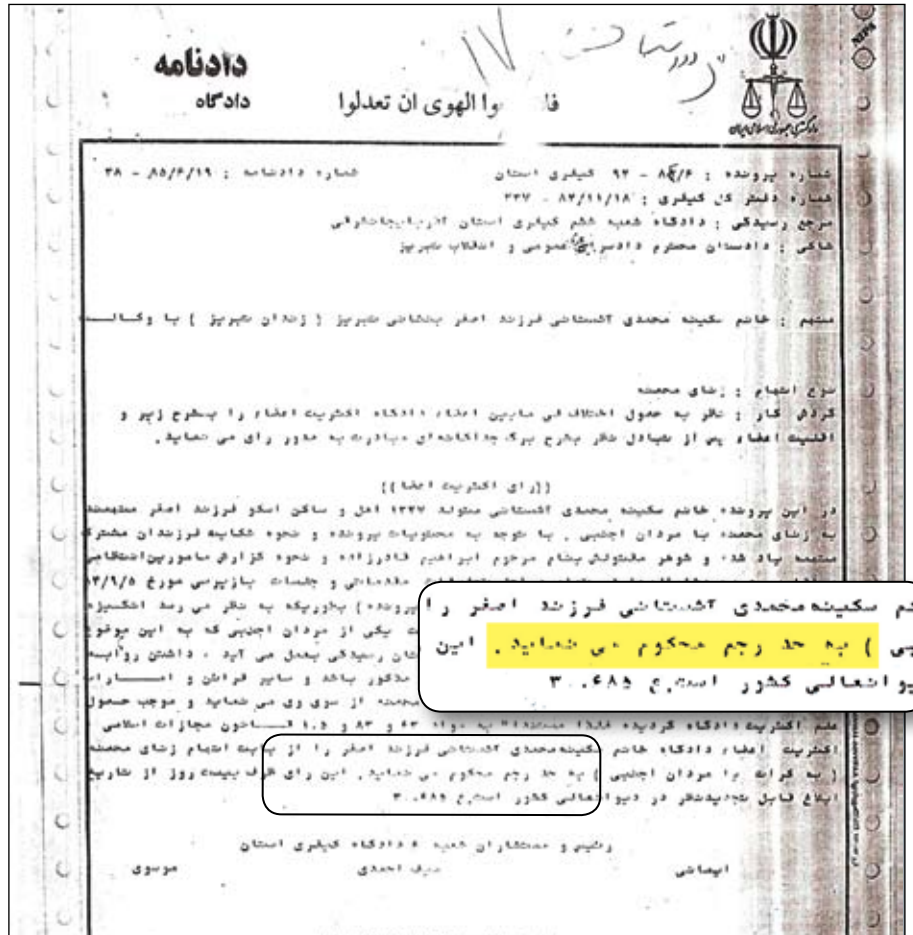
© Private

**AMNESTY
INTERNATIONAL**

© Private

عفو بین الملل با کیفری کردن رابطه توافقی جنسی بین بزرگسالان مخالف است و کسانی را که به خاطر این روابط زندانی هستند زندانی وجدانی می داند که باید فوراً و بدون قید و شرط آزاد شوند. طبق حقوق بشردوستانه بین المللی، مجازات اعدام نباید برای روابط جنسی توافقی بین بزرگسالان صادر شود. مجامع بین المللی حقوق بشری نیز گفته اند که سنگسار نباید به عنوان روش اعدام به کار رود.

آگاه شد و یک فراخوان فوری برای او منتشر کرد. در ژوئن 2010، وکیل سرشناس حقوق بشری محمد مصطفایی، که یکی از وکلای سکینه در آن زمان بود، در وبلاگش به جهانیان یادآوری کرد که او ممکن است هر لحظه سنگسار شود. در پی آن مسأله سکینه باعث جنجال و محکومیت فراوانی به ویژه در خارج از ایران شد.

در چنین جوی، مسئولان قضایی در تبریز در ژوئیه 2010 در نامه ای به رئیس قوه قضاییه از او اجازه خواستند مشابه حداقل سه مورد دیگر از اوایل 2009 به بعد روش اعدام را از سنگسار به دار عوض کنند. روز بعد، سفارت ایران در انگلستان، کشوری که مسأله او توجه عمومی زیادی را جلب کرده بود، اعلام نمود که سکینه «به روش سنگسار اعدام نخواهد شد.» این

«علم قاضی» محکوم کردند. این مفاد از قانون ایران به قضات اختیار می دهد بر اساس ذهنی و حتا در صورت نبود مدارک قطعی در باره مقصر بودن متهم به تصمیم گیری بپردازند. دو قاضی دیگر او را مجرم شناختند و اظهار کردند که او به خاطر همان «جرم» دو بار مجازات می شود. آنها در عین حال اظهار کردند که دلایل اثباتی قانونی برای «زنای محصنه» بر اساس قانون ایران ارائه نشده است. این دلایل شامل اقرار در دادگاه که در چهار نوبت جداگانه تکرار شود یا گواهی چهار «مرد عادل» یا سه «مرد عادل» و دو «زن عادل» به عنوان شاهدان عینی است. در ماه مه 2007، دیوان عالی کشور حکم سنگسار را تأیید کرد. بعد از آن، کمیسیون عفو و بخشودگی دو بار درخواست عفو او را رد کرد.
عفو بین الملل در سال 2009 از وضعیت سکینه

قتل به «معاونت» در قتل تغییر کرد. در نتیجه حکم او به پنج سال که حداکثر محکومیت برای این جرم است کاهش پیدا کرد. در سپتامبر 2010، این زندان پنج ساله یا سیری شده یا چیزی از آن نمانده است.
گویا در نتیجه تحقیقات در باره قتل شوهرش، سکینه به اتهام «روابط نامشروع» با دو مرد مجرم شناخته شد و به خاطر آن در حضور پسرش سجاد 99 ضربه شلاق خورد. با وجود این، او بعداً باز به «زنای محصنه» متهم و در 10 سپتامبر 2006 به سنگسار محکوم شد که بنا به ماده 83 قانون مجازات، مجازات قانونی این اتهام است. سه نفر از پنج قاضی دادگاه رای به محکومیت او دادند. با وجود این که او در دادگاه گفت که «اقرار» را به زور از او گرفته اند و عاری از حقیقت است، سه قاضی او را بر مبنای

«ایران به حق به خاطر این گونه اقدامات / سنگسار/ مورد انتقاد قرار می گیرد اما مردم نباید فراموش کنند که بسیاری از ایرانیان از این عملکرد بیزار هستند و ما برای پایان دادن به آن فعالیت می کنیم. این ربطی به فرهنگ ما ندارد و فقط مربوط به یک نظام قضایی ناعادلانه است که در تمام سطوح علیه زنان تبعیض قائل می شود.»

شادی صدر، وکیل ایرانی، مبارز ضد سنگسار و فعال حقوق زنان، در گفتگو با عفو بین الملل در سپتامبر 2010

عفو بین الملل

بلا: محمد مصطفایی

نهایت چپ: حکم دادگاه که سکینه محمدی آشتیانی را به خاطر «زنای محصنه» به سنگسار محکوم کرده است.

چپ: جاوید هوتن کیان

در روز 19 سپتامبر، در مصاحبه ای با یک فرستنده تلویزیونی آمریکایی، رئیس جمهور احمدی نژاد تکذیب کرد که سکینه به سنگسار محکوم شده است با وجود این که مدارک کتبی در مغایرت با این اظهارات در دست است.

در روز 27 سپتامبر، دادستان کل کشور غلامحسین محسنی اژه ای گفت که در صورت محکومیت سکینه به اعدام به خاطر قتل، این حکم بر حکم سنگسار «تقدم» خواهد داشت. اما بر اساس قانون ایران، اجرای مجازات اعدام برای قتل در اختیار خویشاوندان قربانی است و طبق اسناد دادگاه، خویشاوندان او از حق درخواست قصاص گذشت کرده اند. این خویشاوندان متهم دیگر قتل در این پرونده را عفو کرده اند.

سکینه از زمان حضور در مصاحبه اول تلویزیونی در اگوست 2010 از ملاقات با فرزندان و وکیلش محروم شده است. او با حکم اعدام هنوز در انتظار رَحْم مقامات در زندان مرکزی تبریز به سر می برد.

مبارزه به خاطر عدالت

عده زیادی در داخل و خارج از ایران با نگرانی از رنج و مصیبت سکینه و بیزار از توسل مداوم دولت ایران به اعدام به وسیله سنگسار با وجود دستور توقف رسمی آن در سال 2002، به دفاع از او برخاسته اند. سنگسارها در ماه مه 2006 با سنگسار پنهانی یک مرد و زن از سر گرفته شد. حداقل چهار مرد از آن پس سنگسار شده اند. علاوه بر سکینه، گمان می رود حداقل نه زن - به نام های آنر باقری، کبری بابایی، ایران ا، خیریه و، اشرف کلهری، م. خ، زنی به نام هاشمی نسب، رحیمه پردل، سریه عبادی - و چهار مرد - محمد علی نوید خمایی، نقی

شده و شایعه های حاکی از شلاق خوردن دوباره خود را رد کرد.

این گونه «اعتراف» های تلویزیونی زندانیان که بدون حضور یا توافق وکلای مدافع انجام می شود، نقض حق خودداری از اتهام زدن به خود است و مطالب گفته شده قابل اتکا نیست. این کار یکی از تاکتیک های مورد علاقه مقامات ایرانی است و استقلال قضاتی را که اجازه می دهند چنین «اعترافات» پخش شود مورد تردید قرار می دهد. اشخاص دیگری که به این گونه «اعتراف» کرده اند بعدا گفته اند که زیر شکنجه یا اذیت و آزارهای دیگر از جمله تهدید علیه اعضای خانواده شان مجبور به این کار شده اند.

در روز 29 اگوست 2010، ستاد حقوق بشر قوه قضاییه در اعلامیه ای تأیید کرد که سکینه ابتدا به خاطر قتل به 10 سال زندان (بدون اشاره به کاهش آن) و به خاطر زنای محصنه به سنگسار محکوم شده است. بنا به این اعلامیه، «با وجود قطعیت حکم صادره تا کنون این حکم به مرحله اجراء در نیامده است.»

در روز 8 سپتامبر، سخنگوی دولت اعلام کرد که حکم سنگسار سکینه «متوقف» شده، اما افزود که «محاکمه او برای قتل در جریان» است. این اظهارات در تناقض با اطلاعات ارائه شده به وسیله وکیل سکینه و سند دیوان عالی کشور است که عفو بین الملل مشاهده کرده و از آنها مشخص است که سکینه قبلا به خاطر قتل شوهرش محکوم شده و همه یا تقریبا همه حکمش را گذرانده است. هر تلاشی برای صدور حکم تازه ای به خاطر همان جرم نقض ممنوعیت مذکور در حقوق بین الملل در مورد محکومیت دوباره است.

اطلاعه میهم اعدام به وسیله دار را منتفی نکرد.

در روز 10 ژوئیه ستاد حقوق بشر قوه قضاییه اعلام کرد که پرونده سکینه مورد بازنگری قرار خواهد گرفت و تأیید کرد که قانون ایران اجازه اعدام به وسیله سنگسار را می دهد. روز بعد، رئیس دادگستری آذربایجان شرقی گفت که حکم اعدام سکینه به خاطر «زنای محصنه و قتل» به قوت خود باقی است و در هر زمان به تصمیم رئیس قوه قضاییه قابل اجراست.

در عین حال، وکیل سکینه، جاوید هوتن کیان در ژوئیه 2010 درخواست کرد پرونده او در دیوان عالی کشور دوباره مورد بررسی قرار بگیرد. گمان می رود این بررسی هنوز در جریان است.

سکینه در روزهای 11 اگوست و 15 سپتامبر 2010 در «مصاحبه» های تلویزیونی ظاهر شد. در مصاحبه اول، او «اعتراف» کرد که با مردی که بعدا به خاطر قتل شوهرش محکوم شد تماس تلفنی داشته است. او گفت که از برنامه آن مرد برای به قتل رساندن شوهرش اطلاع داشته اما آن را جدی تلقی نکرده است. در مصاحبه دوم، سکینه تکذیب کرد که مصاحبه اول به زور انجام

حرکت اعتراضی عفو بین الملل در حمایت از سکینه محمدی آشتیانی در بروکسل، بلژیک، سپتامبر 2010

هم اکنون اقدام کنید

لطفا نامه های مودبانه ای به فارسی، عربی، انگلیسی، فرانسوی یا زبان خودتان بنویسید و از مقامات ایران بخواهید:

■ سکینه محمدی آشتیانی را به هیچ شیوه ای اعدام نکنند؛

■ کتبا وضع قانونی کنونی او را برای خانواده و وکلایش روشن کنند و به طور کامل و شفاف پرونده او را مورد بازنگری قرار دهند؛

■ در صورتی که سکینه محمدی آشتیانی فقط به خاطر رابطه جنسی توافقی در بازداشت به سر می برد او را آزاد سازند؛ در چنین حالتی عفو بین الملل او را یک زندانی وجدانی می داند؛

■ تضمین کنند که به خاطر قتل شوهرش اتهام تازه ای علیه او مطرح نشود؛ او به این خاطر بیشتر محاکمه و محکوم شده است؛

■ قوانینی را به تصویب برسانند که سنگسار را به عنوان مجازات قانونی ممنوع کنند و استفاده از هیچ شکل دیگری از مجازات اعدام یا شلاق را برای محکومان «زنای محصنه» یا جرایم دیگر اجازه ندهند؛

■ از رابطه جنسی توافقی بین بزرگسالان جرم زدایی کنند.

نامه ها را به نشانی زیر بفرستید:

Leader of the Islamic Republic
Ayatollah Sayed 'Ali Khamenei
The Office of the Supreme Leader

Islamic Republic Street, end of Shahid Keshvar

Doust Street

Tehran

Islamic Republic of Iran

خطاب: عالیجناب

او حاوی اطلاعات مربوط به سکینه و دیگر پرونده های سنگسار را با خود بردند. ده روز بعد جاوید هوتن کیان را در فرودگاه تبریز متوقف کردند و به زور او را به دفترش بردند و در آنجا پرونده های دیگری را ضبط کردند.

مقامات ایران به خاطر توسل به سنگسار با انتقاد شدید بین المللی از سراسر جهان روبرو هستند. عفو بین الملل از این نگران است که مقامات ایران به خاطر دفع انتقاد از خود می کوشند سکینه را به عنوان یک جانی خطرناک و مستحق اعدام معرفی کنند. زندگی او در خطر است.

عفو بین الملل خواهان پایان یافتن تمام اعدام ها در ایران است و از کوشش های ایرانیان و مدافعان حقوق بشر در سراسر جهان برای پایان دادن به سنگسار در ایران و دیگر نقاط حمایت می کند.

احمدی، عباس حسنی و ولی یا بوعلی جانفشانی

- به سنگسار محکوم شده باشند، هر چند بعضی از این پرونده ها هنوز در تجدید نظر است و ممکن است حکم های دیگری صادر شود.

مقامات ایرانی کسانی را که علیه سنگسار سخن می گویند و وکلایی را که از متهمان به جرایم قابل مجازات با سنگسار دفاع می کنند مورد آزار قرار می دهند. تقریباً تمام کسانی که از نزدیک به پرونده سکینه مربوط بوده اند به نوعی مورد اذیت و آزار قرار گرفته اند. ماموران وزارت اطلاعات از پسر سکینه به نام سجاد در تاریخ 14 ژوئیه 2010 بازجویی کردند و او را تهدید کردند که در باره پرونده مادرش مصاحبه نکند. دو وکیل که در پرونده او نقش داشتند قربانی آزار بوده اند. محمد مصطفایی پس از این که همسر و یک خویشاوند دیگرش بازداشت شدند تا او زیر فشار خود را برای بازجویی تسلیم مقامات کند، از ایران فرار کرد. ماموران امنیتی در تاریخ 21 آگوست 2010 به خانه جاوید هوتن کیان در تبریز حمله کردند و اموال و پرونده ها و نیز کامپیوتر همراه

www.amnesty.org

شماره نمایه:

MDE 13/089/2010

سپتامبر 2010

عفو بین الملل جنبشی جهانی است و در بیش از 150 کشور و سرزمین جهان 2/8 میلیون حامی، عضو و فعال دارد که برای پایان دادن به نقض فاحش حقوق بشر پیکار می کنند. چشم انداز ما این است که هر انسانی از حقوق محفوظ در اعلامیه جهانی حقوق بشر و سایر موازین بین المللی حقوق بشر برخوردار شود. ما به تحقیق، مبارزه، تبلیغ و بسیج برای پایان بخشیدن به نقض حقوق بشر می پردازیم. عفو بین الملل از هر حکومت، اینولوژی سیاسی، مذهب یا منافع اقتصادی مستقل است و عمدتاً از طریق هدایای اعضا و هدایای عمومی تأمین مالی می شود.

AMNESTY
INTERNATIONAL

